

Hoe noem je je broer en zus in één woord? Is er een woord voor het geluid van schaatsen op natuurijs? En zou er een treffende term te bedenken zijn voor het half afgescheiden restaurantzite dat de Engelsen 'booth' noemen? Dergelijke vragen staan centraal in deze nieuwe rubriek. Denk mee en vul de gaten in de taal.

Ijsgeluiden

Eind jaren negentig heeft Peter Burger in *Onze Taal* een aantal keren aandacht besteed aan het wonderlijke verschijnsel 'gaten in de taal': fenomenen die in een bepaalde taal geen naam hebben. Het Nederlands heeft woorden voor zaken die in sommige andere talen niet in één woord benoemd kunnen worden – een paar mooie voorbeelden zijn *baaldag*, *etmaal* en *meevallen*. Maar we richten ons in deze nieuwe rubriek op wat andere talen wél hebben en het Nederlands niet, óf op begrippen die nog helemaal geen naam hebben. Je zou bijvoorbeeld verwachten dat het Nederlands een treffend woord heeft voor 'halfslachtige winterse neerslag' (tussen sneeuw, regen en hagel in) – maar het Engelse *sleet* of het Duitse *Graupel* met één woord vertalen lukt niet. Of denk aan het verschijnsel dat twee elkaar tegemoetkomende mensen voor elkaar willen uitwijken, maar dat een paar keer tegelijk dezelfde kant op doen. Het Nederlands zou daarvoor de door de Amerikaan William Safire bedachte term *faux pas de deux* kunnen overnemen, maar daarmee heb je nog steeds

geen écht Nederlandse aanduiding voor het bedoelde gestuntel.

Het gaat in deze rubriek overigens niet om ontbrekende woorden die iets aanduiden wat we hier niet (goed) kennen. Het heeft bijvoorbeeld geen nut om in het Nederlands een nieuwe benaming te introduceren voor het Duitse *Reinheitsgebot* (een wet die bierbrouwers in Duitsland voorschrijft welke ingrediënten ze mogen gebruiken), zoals Duitstaligen ook geen behoefte hebben aan een woord voor hopjesvla – dat eet men buiten Nederland toch niet.

■ IJSGELUIDEN

De eerste oproep voor 'Gaten in de taal' komt voort uit een vraag die de Taaladviesdienst onlangs kreeg: hoe noem je het geluid dat je onder je hoort als je over een mooi dichtgevroren meer schaatst? De meeste lezers zullen dat geluid wel kennen; het is ook te horen in filmpjes op YouTube (zoek bijvoorbeeld op 'het geluid van natuurijs'). We vroegen ons aanvankelijk af of je het met *krassen* zou kunnen aanduiden, maar dat is het niet echt. Wie kent er een bestaande benaming voor, bijvoor-

Foto: Carola van der Heyden

Een schaatser op de Oostvaardersplassen.

beeld uit zijn eigen dialect? Of is er misschien iemand die iets treffends en herkenbaars kan verzinnen? Het kan een onomatopée zijn – een geluidsnabootsend woord dus – maar het hoeft niet.

Reacties en suggesties kunt u sturen naar gaten@onzetaal.nl, of via het postadres dat u in het colofon vindt. In het meinummer van *Onze Taal* vindt u het resultaat van de zoektocht én een volgende oproep. ■